

PÁLYÁZATI DOKUMENTÁCIÓ

**„Az 1956-os forradalom és szabadságharc XI. kerületi emlékművének megtervezése”
tárgyú pályázati eljáráshoz**

2015. március

TARTALOMJEGYZÉK

I. PREAMBULUM.....	.....
II. PÁLYÁZATI KIÍRÁS.....	.....
III. ÚTMUTATÓ A PÁLYAMŰ ELKÉSZÍTÉSÉHEZ.....	.....

I. PREAMBULUM

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata emlékművet kíván állítani a Móricz Zsigmond körtéren az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc XI. kerületi eseményeinek 60. évfordulójára, melynek előkészítésül nyílt pályázatot ír ki az emlékmű megtervezésére.

Újbuda Önkormányzata az alábbiakban leírtakkal kívánja segíteni a pályázókat az alkotó gondolkodásban. A kiíró nem kívánja meghatározni, milyen műfajú, léptékű, üzenetű művek szülessenek. A jelen preambulummal azokat a kereteket vázoljuk föl, melyek segítségül szolgálhatnak egy, az '56-os forradalom és szabadságharc eszmeiségét hűen kifejező, ám a 21. századi elvárásoknak megfelelő, a fiatalabb generációkkal (is) párbeszédbe lépő Emlékmű elkészítéséhez.

A következő szempontokat érdemes figyelembe venni:

- 1.—Az Emlékműnek kapcsolódnia kell a XI. kerületben történt eseményekhez, és azok legfőbb helyszínéhez, a Móricz Zsigmond körtérhez. Ehhez segítséget nyújt a pályázat 5. sz. melléklete, mely dr. Horváth Miklós DSc hadtörténész, egyetemi tanár tanulmánya az 1956-os kerületi eseményekre fókuszálva.
- 2.—Az Emlékműnek kapcsolódnia és integrálódnia kell a helyül kijelölt térhez és térbe, mely a tágabb értelemben vett Móricz Zsigmond körtér. Ennek helyszínrajzát a pályázat melléklete tartalmazza. A bejelölt helyszínrajzi területen belül az emlékmű bárhol állhat, a helyszín kiválasztása tervezői döntés. A mellékletek sora kiegészül továbbá a Gomba alaprajzával, hiszen az épülethez (is) kapcsolódhat az Emlékmű, ez azonban nem feltétel.
- 3.—Az Emlékművel szemben nem elvárás sem a monumentalitás, sem a heroizáló jelleg. Szempont azonban az, hogy Emlékmű gondolkodásra készítse közönségét, képes legyen „párbeszédbe lépni” az arra járókkal, miközben a tervezésnek figyelembe kell vennie a körtér jelentős áthaladó gyalogos forgalmát és közlekedését is, azaz a Körtér mindennapjait.
- 4.—Az Emlékmű reflektálhat arra, hogy a XI. kerületben is egyszerű, hétköznapi emberek fogtak össze az autoriter hatalom elnyomásával szemben.
- 5.—A kerületben a legnagyobb harcok a Körtéren és annak környékén folytak. Az ezen a helyen tevékenykedő felkelők létszáma 200–300 fő között ingadozott, de a civil fegyveresek tevékenységét az egyik Budapestre felrendelt magyar alakulatban szolgáló katonák is támogatták. A csoportok fegyverzete elsősorban gyalogsági fegyverekből állt. Lőszer- és fegyverraktárként a Körtér közepén álló épületet, a „Gombát” használták. Egy géppuskás csoport – parancsnoka: Albert Aladár – települt a Körtéren lévő Népbüfé tetejére, egy-egy alcsoport volt a Móricz Zsigmond körtér 9–10. és a 16. számú házakban. Ennek a részlegnek a parancsnoka Mikes József volt. Volt továbbá egy csoport a Bartók Béla út sarkán lévő bankfiókban. Ez a csoport Vida József irányítása alatt egy szovjet harckocsit felgyújtott, és a menekülő szovjet katonákra tüzet nyitott. Egyes források szerint Peer László vezetésével a Móricz Zsigmond körtér 7. szám alatt is több fegyveres tevékenykedett. *Október 24-én* a tatai Dózsa

Tiszti Iskola Budapestre rendelt növendékei a Lakihegyi rádióadóhoz tartva, a Móricz Zsigmond körtéren, a felkelőkkel harcba keveredtek. *Október 25-én* több ezer tüntető gyülekezett a Bartók Béla úti Zalka Máté laktanya előtt. A tiszték először rábeszéléssel, majd riasztólövésekkel akadályozták meg a kapu betörését. A tömeg csak az esti órákban oszlott szét. *Október 26-án* a Kertészeti Főiskolán a kerületi rendőrkapitányság támogatásával nemzetőr alegység alakult. A nemzetőrök a Főiskola épületeit védték, és a Vöröskereszt szállítmányait biztosították. *Október 27-én* a Híradó ezred egyik alegysége elfoglalta a Szabadság hidat, és ellenőrzése alá vonta a Móricz Zsigmond körteret is. A csoportok vezetői közül Oláh Jenő, Finta Ottó, Mály Imre és Kiss Amadé neve vált ismertté, illetve a források parancsnokokat, egy matrózt és egy katonatisztet is megemlítenek. Az egymástól függetlenül tevékenykedő csoportok harcát november 4-én Oláh Jenő a Körtér 10. szám alatt lévő csoport parancsnoka igyekezett összehangolni. A november 5-ről 6-ra virradó éjszakáig folytatott harcokban a szovjet parancsnokság által megküldött hivatalos jelentés szerint ebben a körzetben 140 szovjet katona halt meg, vagy sebesült meg. November 6-án reggel a szovjet csapatok a Körtéren és a környékén folyó ellenállást felszámolták, a csoportokat szétverték.

- 6.—Forradalomról és szabadságharcról egyként beszélhetünk, ez 1956 alapvető dichotómiája.
- 7.—Ebből következően az Emlékmű szellemisége kifejezheti azt, hogy a forradalom a jövő felé irányult, eszméje tovább élt és a mai korunkra, nemzedékekre, évtizedekre kihatott. Ugyanakkor ismertek a körtéri harcokban elhunyt áldozatok adatai is, az emlékmű nekik is emléket kíván állítani.
- 8.—A tervezett helyszín közelében már több, az 56-os eseményekhez kapcsolódó emléktábla található, valamint a Szent Imre szobor, mely az egykori sérülései miatt az 56-os megemlékezések helyszínévé vált:
  - A Móricz Zsigmond körtéren a Kisfaludi Stróbl Zsigmond által alkotott, 1930-ban felállított Szent Imre szobor hagyományos helyszíne minden évben a megemlékezéseknek, mivel a szobor tanúja volt az egykori eseményeknek, és nagyon sokáig magán viselte a golyónyomokat, valamint az 56-ban szerzett egyéb kisebb sérüléseket.
  - A körtér 3. számú házán található az 56-os körtéri harcok hőseinek domborműves emléktáblája, amelyet Czinder Antal készített 2001-ben az MDF megrendelésére.
  - Schwéger Tamás, az egyik 56-os körtéri csoport vezetője 2006-ban kapott emléktáblát egykori bajtársa, Lamos József kezdeményezésére, a Bartók Béla út 76. számú házán, ahol annakidején lakott. Ennek a csoportnak a még életben lévő tagjai, akik a Villányi úti ÁVH-s autógarázsba, majd a Váli utcai iskola épületébe vették be magukat a harcok idején, máig minden évben eljönnek még külföldről is a közös emlékezésre.
  - Az Október huszonharmadika utca utcajelző emléktáblája 1992-ben került a Körösy utca sarkához.
  - A Szent Imre Kórház udvarán 1991. óta emlékeztet tábla az 56-os harcokban szolgálatot teljesítő orvosokra és ápolókra.

Újbuda Önkormányzata - Az 1956-os forradalom és szabadságharc XI. kerületi emlékművének megtervezése

- A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Budafoki út 4. számú bejáratánál 1989-ben állította fel az MDF az 1956-os műegyetemista forradalmárok domborműves emléktábláját, melyet Klicsu Lajos tervezett.
- Szintén a Gellért tér közelében (Műegyetem rkp. 3.) 2006-ban avatták fel Csíkszentmihályi Róbert Műegyetemi 56-os emlékművét.

II. PÁLYÁZATI KIÍRÁS

I. SZAKASZ: KIÍRÓ

I.1) A kiíró hivatalos megnevezése és címe

Szervezet

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata

Cím

1113 Budapest, Zsombolyai utca 5.

Internetcím

www.ujbuda.hu

E-mail

1956@ujbuda.hu

I.2) További információk a következő címen szerezhetők be

1956@ujbuda.hu

I.3) A dokumentáció a következő címen szerezhető be

1956.ujbuda.hu

I.4) A pályázatokat (pályaműveket) a következő címre kell, kizárólag postai úton, a titkosság betartásával benyújtani

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Főépítészeti Iroda

1113 Budapest, Zsombolyai utca 4. 5. emelet

II. SZAKASZ: A PÁLYÁZATI ELJÁRÁS TÁRGYA

II.1) A kiíró által a pályázati eljáráshoz rendelt elnevezés: Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc kerületi emlékműve tervének megalkotása.

II.2) Meghatározás (a terv meghatározása)

Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc kerületi emlékművének megtervezése a 60. évforduló alkalmából

II.3) Helyszín

A felállítandó emlékmű tervezett helyszíne: Móricz Zsigmond körtér

III. SZAKASZ: JOGI, GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS MŰSZAKI INFORMÁCIÓK

III.1) A résztvevők kiválasztásának szempontjai

- A pályázó azzal, hogy pályaművét benyújtja, a pályázati kiírás feltételeit magára nézve kötelezőnek fogadja el.
- Nem indulhat a pályázaton az a személy, aki a bírálóbizottság
  - a) tagja
  - b) résztvevőjének hozzátartozója,
  - c) résztvevőjével együtt azonos gazdálkodó szervezettel áll munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, illetve azonos gazdálkodó szervezetben tulajdoni részesedéssel rendelkezik,
  - d) résztvevőjével egy éven belül közösen pályaművet nyújtott be.
- A bírálóbizottság a bírálatból kizárja:
  - a) a határidő után benyújtott pályaművet, bontás nélkül;
  - b) azt a pályaművet, amely a dokumentációban meghatározott tartalmi követelményeknek nem tesz eleget;
  - c) a titkosságot sértő pályaművet, valamint
  - d) azt a pályaművet, amelynek szerzőjével szemben kizáró ok áll fenn.
- A bírálóbizottság a pályázatok bontása után a bírálatból kizárhatja a formai követelményeket nem teljesítő, illetve hiányos pályaműveket.

III.2) A részvétel egy bizonyos foglalkozáshoz (képzettséghez) van-e kötve?

Nem, de a tervező (csoport) a terv beadásával vállalja, hogy nyertesség esetén – amennyiben benyújtott pályaműve jellege azt kívánja – rendelkezik vagy rendelkezni fog a pályaműve megvalósításához esetlegesen szükséges engedélyeztetéshez megfelelő jogosultságú építésszel és/vagy szakági tervezővel. A tervező a tervezési szerződés megkötésekor tervezői felelősségbiztosítást köteles kötni a beruházás kölcsönösen elfogadott költségvetési keretének mértékéig.

IV. SZAKASZ: ELJÁRÁS

IV.1) Az eljárás fajtája: Nyílt

IV.2) A résztvevők létszáma vagy keretszáma: Nincs

IV.3) A pályázatok (pályaművek) elbírálási szempontjai

- Az emlékmű a teret vagy a tér egy részét megjelölő, az egykori események helyszínére utaló téri azonosságot kiemelő eszközeivel milyen mértékben fejezi ki 1956 kerületi eseményeinek, szabadságeszményének továbbélését.
- Az emlékmű mennyire válik a városképet meghatározó, de a téri környezettel arányos elemmé.
- Az emlékmű milyen mértékben biztosít lehetőséget az egyéni és az ünnepélyes közösségi megemlékezések megtartására.

- A kiíró sem az emlékmű karakterére, sem anyagára, sem a kijelölt tervezési területen belüli helyszínére, sem a választott technológiákra vonatkozóan megkövetést nem tesz, de elvárja mindezek korszerűségét és a pályaművön belüli alapos indoklását.
- A mű teljes bekerülési költsége nagyságrendileg bruttó 20 millió forint.

IV.4) Adminisztratív információk

IV.4.1) A dokumentáció beszerzésének feltételei

A pályázati dokumentáció online letölthető: 1956.ujbuda.hu

IV.4.2) A pályázatok (pályaművek) benyújtásának határideje: 2015. augusztus 31. 24.00. A beadási dátum igazolása a postai bélyegző dátuma. A beadás kizárólag postai úton lehetséges, a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Főépítési Iroda (1113 Budapest, Zsombolyai utca 4. 5. emelet) címre, kizárólag a mellékelt címzéslap felhasználásával.

IV.5) Díjak és a bírálóbizottság (zsűri)

IV.5.1) Az odaítélendő díjak értéke

Összesen: bruttó 3.000.000 forint

Legmagasabb díj: bruttó 900 ezer forint

Legalacsonyabb díj: bruttó 400 ezer forint

A pályaművek díjazásának összege a további tervezői megbízás díjába nem számítható bele.

IV.5.2) A pályázati eljárást követően a szolgáltatás megrendelésére irányuló szerződést a pályázat nyertesével vagy a nyertesek (díjazottak) valamelyikével kell-e megkötni?

Igen

IV.5.3) A bírálóbizottság döntése kötelező-e a kiíró számára?

Igen

IV.5.4) A bírálóbizottság tagjainak neve:

Dr. Hoffmann Tamás polgármester Újbuda (a zsűri elnöke)

Tihanyi Dominika DLA tájépitész

Sass Valéria DLA szobrász, egyetemi docens, Képzőművészeti Egyetem

Nagy Tamás DLA építész, egyetemi tanár, MOME Építészeti Intézet (a zsűri társelnöke)

Madarassy István szobrász, ötvös

Szegedy-Maszák Zoltán DLA egyetemi tanár, Képzőművészeti Egyetem, a Doktori Iskola vezetője

Szabó Levente DLA építész, egyetemi adjunktus, BME Középülettervezési Tanszék

Takács Viktor főépítész Újbuda

Büki László városgazdálkodási igazgató Újbuda

A zsűri munkáját segítő külső szakértők:

Horváth Miklós történész, hadtörténész PPKÉ

A PEK, a POFOSZ és az 56-os Szövetség egységes delegáltja

Titkár: Pintér Éva, Főépítész Iroda, Újbuda

V. SZAKASZ: EGYÉB INFORMÁCIÓK

A pályázók a feladattal, a pályázattal kapcsolatban kérdéseket tudnak feltenni: e-mailben az 1956@ujbuda.hu e-mail címen 2015. május 1. és 22. között. A válaszokat a zsűri konszenzusosan adja meg, és folyamatosan, de legkésőbb 2015. június 10-ig, és azokat a 1956.ujbuda.hu webhelyen közzéteszi.

A pályázat eredményét a kiíró **kihirdeti:**

2015. október 23.

A pályázónak meg kell neveznie – amennyiben a pályamű jellege azt indokolja – a bevonni kívánt társtervezőket, szakági tervezőket.

A kiíró a pályázat győztesével kíván szerződést kötni a tervezésre és a kivitelezés művészeti-építészeti irányítására.

III. ÚTMUTATÓ A PÁLYAMŰ ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

A titkosság biztosítása érdekében:

- a pályaművet tartalmazó csomagot, az egyes munkarészeket jellegével, névaláírással ellátni, vagy egyéb a titkosságot sértő módon megjelölni nem szabad, és a pályamű nem tartalmazhat olyan utalást sem, amelyből a szerző személyére következtetni lehet.

- a pályázók nevét, lakcímét, székhelyét illetve a kiírásban kért egyéb adatait a pályaműhöz lezárt borítékban kell csatolni.

- a díjazásban, kiállításban illetve esetleg megvételben nem részesített pályaművek szerzőinek adatait a pályázó felhatalmazása nélkül a bírálóbizottság nem ismerheti meg, azokat nem hozhatja nyilvánosságra.

A pályázók köre:

Nincs megkötés, de a tervező (csoport) a terv beadásával vállalja, hogy nyertesség esetén – amennyiben a benyújtott pályamű műfaja, engedélyezhetősége igényli – rendelkezik vagy rendelkezni fog a pályaművének megfelelő jogosultságú építésszel.

A pályázat nyelve:

Magyar

A pályázatra benyújtandó munkarészek:

1. Az alkotás – koncepciónak megfelelő – léptékű makettje
2. Átnézeti helyszínrajz a Körtérről az emlékmű helyének megjelölésével, 1:1000.

3. Építési és környezetterv (tervek) 1:50, ill. a koncepciónak megfelelő léptékben
4. Műleírás.
5. Tervezői költségvetés
6. Az emlékmű kivitelezésének ütemterve
7. Kötelezettségvállalási nyilatkozat nyertesség esetén a pályamű megvalósítására.
8. Nyilatkozat a tervezési határidők vállalásáról.
9. Nyilatkozat a tervezési munkák teljes körű vállalásáról, és az adott koncepciónak megfelelően szükséges tervezői jogosultsággal bíró csapattag jogosultságot igazoló dokumentumának másolata.
10. A teljes pályamű pdf formátumban benyújtandó CD/DVD-mellékleten is.

A tervlapok mérete egységesen álló formátumú A/1-es, melyeket habkartonra kasírozva kell beadni. Egy pályamű max. 3 db tablóból állhat. A benyújtandó munkarészek közül a 2., 3., 4., 5., 6. kizárólag a tabló(ko)n helyezhető el. A 7., 8., 9. nyilatkozatok kizárólag a titkosság megsértése nélkül, lezárt borítékban adhatók be. A 10. CD/DVD melléklet a lezárt borítékon kívül kell a csomagban elhelyezni, és az nem sértheti a titkosságot. A CD/DVD mellékletre csak és kizárólag a pályamű tablót szabad és kell elhelyezni pdf-formátumban, a lezárt boríték tartalmát tilos!

Az eredményhirdetés:

2015. október 23-án a nyertes pályázatból, a díjat vagy különdíjat nyert pályázatokból, valamint az arra ítélt munkákból kiállítás nyílik Újbuda Önkormányzatának szervezésében. A kiállítás egyben az ünnepélyes eredményhirdetés helye is.

A nyertes pályamű alapján elkészülő emlékmű felavatásának időpontja:

2016. október 23.

A pályamű vizsgálatának szempontjai:

Egy pályamű csak egy megoldást tartalmazhat.

- A pályázaton egy alkotó(i csapat) csak egy pályaművel vehet részt.
- A pályázó tudomásul veszi, hogy az alkotó titkossága feltételeinek betartásával pályaműve (az alkotó nevével, vagy hozzájárulás hiányában neve nélkül) kiállításra kerülhet.
- A pályázó tudomásul veszi, hogy a bírálóbizottság döntése ellen kifogással nem élhet.

A pályaművek elbírálása:

A pályázók pályaművük benyújtásával vállalják, hogy a bírálóbizottság döntésének alávetik magukat.

A bírálóbizottság a bírálati munkáról, a pályázat lebonyolításáról, értékeléséről, a pályaművek rangsorolásáról, valamint a díjakról és az esetleges megvételekről hozott döntéséről folyamatos jegyzőkönyvet és írásbeli összegzésként zárójelentést készít. A

Bíráló Bizottság munkája nem nyilvános.

Amennyiben a szerzőkkel illetve munkatársakkal kapcsolatban a zárójelentés elfogadása után, illetve a lezárt boríték felbontása után merül fel kizáró ok, az érintett pályaművet a pályázatból ki kell zárni. Ha a kizárás a rangsorolást befolyásolja, új rangsorolást kell megállapítani.

A pályázat eredményének kihirdetése és hasznosítása:

A pályázat eredményét a kiíró kihirdeti: 2015. október 23.

Az eredményhirdetés nyilvános. Arra meghívást kapnak a bírálatban részt vevők, a díjazott és az esetleg megvételt nyert pályaművek szerzői.

A díjazott és az esetleg megvételt nyert pályaművek a kiíró tulajdonába kerülnek, azokat részben vagy egészben további ellenszolgáltatás nélkül felhasználhatja a szerzői jogi védelemre vonatkozó előírások betartásával.

A díjazásban nem részesített pályaműveket a kiíró – igazolás ellenében – megkeresés után visszaadja. Az át nem vett pályaműveket a kiíró a nyilvános eredményhirdetéstől számított harminc napig köteles megőrizni.

A kiíró a pályázat győztesével kíván szerződést kötni a tervezésre és a kivitelezés művészeti-építészeti irányítására.

A bírálóbizottság eredménytelennek minősítheti a pályázatot, ha egyetlen pályaművet sem talál díjazásra alkalmasnak. Ebben az esetben a bírálóbizottság a zárójelentésben fogalmazza meg az eredménytelenség indokát és javaslatot tehet a pályázat megismétlésére és a lebonyolítás módjára.

Mellékletek:

1. sz. melléklet: Pályázati űrlap
  2. sz. melléklet: Nyilatkozat a tervezési munkák teljes körű vállalásáról
  3. sz. melléklet: Nyilatkozat a tervezési határidők vállalásáról
  4. sz. melléklet: Kötelezettségvállalási nyilatkozat a tervek teljes körű kivitelezéséről
  5. sz. melléklet: A kerület 1956-os történései
- HORVÁTH MIKLÓS: Az 1956-os forradalom és szabadságharc időszakában történt fontosabb, XI. kerületi események
6. sz. melléklet: Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékét őrző újbudai helyszínek
  7. sz. melléklet: Móricz Zsigmond körtér – helyszínrajz, ortofotó és kerületi szabályozási terv. Gomba épületi alaprajz
  8. sz. melléklet: Helyszínrajz tervezési terület megjelölésével szerkeszthető formátumban
  9. sz. melléklet: Archív fotók az 1956-os körtérről és a „Gomba” épületéről
- Címzéslap